

Ured europskog javnog tužitelja

Zaštita poreznih obveznika od prijevare i korupcije

Ured europskog javnog tužitelja („UEJT“) novo je tijelo Unije nadležno za provođenje istraga i progona kaznenih djela protiv proračuna EU-a. Kada, kako se očekuje, započne s radom koncem 2020. godine, UEJT će ojačati sposobnost Unije za zaštitu novca poreznih obveznika.

DJELOKRUG UEJT-A

UEJT će biti prvo nadnacionalno tužiteljstvo. Provođit će istrage i kazneni progon prijevare i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese EU-a (takozvana kaznena djela

protiv financijskih interesa Unije („PIF“), kako su pobliže određena Direktivom (EU) 2017/1371):

- » prijevare povezane s rashodima i prihodima;
- » prijevare povezane s PDV-om (ako uključuju dvije ili više država članica i vrijedne su najmanje 10 milijuna eura);
- » pranje imovinske koristi ostvarene prijevaram na štetu proračuna EU-a;
- » davanje i primanje mita ili pronevjera koja utječe na financijske interese EU-a; i
- » sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji ako je u središtu njezinoga djelovanja počinjenje kaznenih djela protiv proračuna EU-a.

UEJT može provoditi istrage i kazneni progon i u vezi sa svim drugim nezakonitim radnjama koje su „neodvojivo povezane“ s nekim kaznenim djelom protiv proračuna EU-a.

NAČIN RADA UEJT-A

Jedinstveni neovisni ured

UEJT će djelovati kao jedinstveni ured na čijem će čelu biti glavni europski tužitelj koji će surađivati s po jednim europskim tužiteljem iz svake uključene države članice

EU-a. Najmanje dva delegirana europska tužitelja (DET-a) djelovat će unutar pravosudnog sustava svake države članice i tijesno surađivati sa središnjim uredom sa sjedištem u Luksemburgu. Za uspjeh UEJT-a presudna će biti njegova neovisnost: Ured nije sastavni dio institucija EU-a i neće dobivati upute ni od njih niti od nadležnih domaćih tijela.

Pribavljanje informacija

Nadležna domaća tijela moraju obavijestiti UEJT o svakoj činjenici koja može predstavljati kazneno djelo iz njegovog djelokruga. Radi pokretanja istraga, UEJT može proaktivno prikupljati informacije i iz drugih izvora, primjerice iz novinskih izvješća, od privatnih strana ili zviždača.

Istraga i kazneni progon

Predmet će u pravilu voditi DET iz države članice u kojoj je navodno kazneno djelo i počinjeno. DET će djelovati pod nadzorom europskog tužitelja iz iste države članice, a ovaj će ga obavljati u ime nadležnog Stalnog vijeća koje prati i usmjerava istrage i kazneni progon koji provodi DET.

UEJT će upućivati predmete domaćim sudovima.

OSNOVNI STATISTIČKI PODACI O UEJT-U

Središnja razina: **Luksemburg**
Očekivani početak rada: **krajem 2020.**

**Donji prag vrijednosti predmeta
10.000 EUR**

Za prijevare koje uključuju sredstva EU-a
(uz određene iznimke ispod 10.000 EUR)

10.000.000 EUR

Za prekogranične
prijevare s PDV-om

Značajne ovlasti

Osim istražnih mjera koje su tužiteljima u sličnim domaćim predmetima već na raspolaganju prema domaćem pravu, DET može naložiti ili zatražiti druge mjere, kao što je zamrzavanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili presretanje elektroničke komunikacije. Te mjere mogu se naložiti u predmetima gdje se radi o kaznenom djelu za koje je zapriječena najviša kazna od najmanje četiri godine zatvora.

Kod predaje osobe na zahtjev DET-a iz neke druge države članice primjenjivat će se redovni postupci na temelju Europskog uhidbenog naloga.

Horizontalni odnosi

U posebnim okolnostima, predmet se može preraspodijeliti drugom DET-u iz iste države članice. U iznimnim slučajevima, nadzorni europski tužitelj u svojoj državi podrijetla istragu može provoditi i osobno.

Ovlasti Stalnog vijeća

Stalna vijeća prate i usmjeravaju istrage i kazneni progon koji

provode DET-i te u tom smislu ima cijeli niz ovlasti za donošenje odluka. Primjerice, po završetku istrage, nadležno Stalno vijeće će na prijedlog DET-a odlučiti hoće li se predmet voditi pred domaćim sudom, hoće li se odbaciti ili će se rješavati na neki drugi način, kao što je pojednostavljeni postupak kaznenog progona prema domaćem pravu (npr. sporazumijevanje o priznanju krivnje).

Na prijedlog DET-a koji vodi predmet, Stalno vijeće može odbaciti predmet kad je kazneni progon onemogućen zbog nedostatka dokaza, zastare, načela *ne bis in idem*, amnestije, imuniteta itd. Time se u pitanje ne dovode daljnje istrage na temelju novih činjenica koje UEJT-u nisu bile poznate u trenutku donošenja odluke o odbacivanju predmeta.

Predmeti upućeni na suđenje

Po upućivanju predmeta na suđenje pred nadležnim domaćim sudom, DET će ga voditi pridržavajući se mjerodavnih domaćih zakona i u skladu s Uredbom o UEJT-u.

Domaće pravo primjenjivat će se i u državama članicama koje su uspostavile sustav pojednostavljenih postupaka (kao što je sporazumijevanje o priznanju krivnje).

ZAŠTITA GRAĐANA

U interesu svih građana, Uredba o UEJT-u sadrži više zaštitnih mehanizama u odnosu na osumnjičenike, svjedoke i žrtve, a radi osiguranja zakonitosti i usklađenosti s pravom EU-a, predviđa i mogućnost sudskog

preispitivanja njegovih istraga. UEJT mora poštovati Povelju Europske unije o temeljnim pravima (PTP) kao i zaštitne mehanizme prema postojećem pravu EU-a, kao što su pravo na pristup odvjetniku i pravo na obranu šutnjom. K tome, osumnjičenici i okrivljenici uključeni u postupke UEJT-a imaju sva postupovna prava koja su im na raspolaganju prema domaćem pravu.

Sudsko preispitivanje

Postupovni akti UEJT-a podlijegat će sudskom preispitivanju pred domaćim sudovima države članice u kojoj UEJT provodi svoje radnje.

Sud Europske unije (SEU) također će biti nadležan odlučivati o prethodnim pitanjima koja se tiču valjanosti postupovnih akata UEJT-a, tumačenja Uredbe o UEJT-u i možebitnih sukoba nadležnosti s nadležnim domaćim tijelima.

Partneri

UEJT je novo tijelo u borbi protiv prijevare. Eurojust, OLAF i Europol zadržat će svoje sadašnje uloge u zaštiti proračuna Unije i tijesno će surađivati s UEJT-om. UEJT će surađivati i s državama članicama koje nisu dio njegovoga sustava.

Više informacija

Upoznavanje

https://ec.europa.eu/info/law/cross-border-cases/judicial-cooperation/networks-and-bodies-supporting-judicial-cooperation/european-public-prosecutors-office_en

Ured za publikacije
Europske unije

Pratite nas

<https://www.facebook.com/EUJustice/>
https://twitter.com/EU_Justice

Fotografije: © AdobeStock, Arens
© AdobeStock, Marco Scisetti
© AdobeStock, Iliya Mitskavets

© Europska unija, 2019
Ovaj dokument je preveden od strane Pravosudne akademije u suradnji s Europskom mrežom institucija za stručno usavršavanje u pravosuđu (EJTN).